

ПРЕДСТАВНИК
УПОВНОВАЖЕНОГО
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

REPRESENTATIVE
OF THE UKRAINIAN
PARLIAMENT COMMISSIONER
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203
Fax.: (+380 44) 226 3427
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.
Kyiv, 01008, Ukraine

№ 8.1.1/9-2099909.14/29-144

«15» 10 20/17 р.

Дзюбак А.

*Foi+request-25840-
2493feb0@dostup.pravda.com.ua*

Шановна пані Анастасіє!

У відповідь на Ваш інформаційний запит до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини стосовно порушення права державних службовців на отримання спеціальних пенсій (у зв'язку зі сплатою страхових внесків у підвищених розмірах) повідомляємо.

Насамперед зауважимо, що відповідно до частини першої статті 1 Закону України “Про доступ до публічної інформації” (далі – Закон) публічна інформація це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Аналіз вищезазначеного свідчить про те, що вся інформація, яка відображена та задокументована будь-якими засобами на будь-яких носіях та якою володіє суб'єкт владних повноважень, є публічною.

Таким чином, визначальною відмінністю між зверненням та запитом на отримання публічної інформації є те, що в кінцевому підсумку запитується особою – інформація (вже існуючий документ) чи вчинення певних дій (перевірка скарги, врахування пропозиції, надання роз'яснень тощо).

Відтак, у разі коли запитувана інформація підлягає створенню такий запит розглядається у порядку, встановленому Законом України “Про звернення громадян”.

У цьому контексті зауважимо, що стаття 1 Закону України “Про звернення громадян” передбачає, що громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.

Відповідно до статті 15 Закону України “Про звернення громадян” органи державної влади, місцевого самоврядування та їх посадові особи, керівники та посадові особи підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, об'єднань громадян, до повноважень яких належить розгляд заяв (клопотань), зобов'язані об'єктивно і вчасно розглядати їх, перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства і забезпечувати їх виконання, повідомляти громадян про наслідки розгляду заяв (клопотань). Відповідь за результатами розгляду заяв (клопотань) в обов'язковому порядку дається тим органом, який отримав ці заяви і до компетенції якого входить вирішення порушених у заявах (клопотаннях) питань, за підписом керівника або особи, яка виконує його обов'язки.

Стаття 20 названого Закону передбачає, що звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, – невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів.

Ваш запит від 22.09.2017 р., який зареєстровано у Секретаріаті Уповноваженого з прав людини 25.09.2017 р., потребує створення інформації, а не надання вже існуючої інформації (відповідного документу), відтак підлягає розгляду в порядку, встановленому Законом України “Про звернення громадян”.

У контексті ж порушеного Вами питання стосовно порушення права державних службовців на отримання спеціальних пенсій (*у зв'язку зі сплатою страхових внесків у підвищених розмірах*) повідомляємо.

Поділяючи Ваше прагнення захистити права державних службовців на отримання спеціальних пенсій, просимо насамперед з розумінням ставитися до того, що Уповноважений з прав людини, здійснюючи парламентський контроль за дотриманням прав і свобод людини і громадянина в Україні, не наділений владними повноваженнями для безпосереднього вирішення існуючих проблем та правом законодавчої ініціативи (таке право у Верховній Раді України згідно зі статтею 93 Конституції України належить Президентові України, народним депутатам України та Кабінету Міністрів України). Водночас завдання Уповноваженого – спонукати органи державної влади до вчинення дій, спрямованих на поновлення та захист прав громадян, та вносити в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства України у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина. При цьому, маючи повноваження щодо внесення відповідних пропозицій, Уповноважений не може примусити суб'єктів владних повноважень приймати ті чи інші рішення, а суб'єктів законодавчої ініціативи розробляти ті чи інші законодавчі та нормативно-правові акти.

В рамках парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні встановлено, що окреслена Вами у зверненні проблема має системний характер. З метою її розв'язання Уповноваженим вживаються можливі заходи відповідно до повноважень, наданих законодавством.

Зокрема, за результатами розгляду звернень з аналогічного питання Уповноваженим з прав людини було направлено відповідний запит до Міністерства соціальної політики України як органу основними завданнями якого є, зокрема, забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню (відповідно до Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 р. № 423).

За результатами розгляду зазначеного запиту Міністерством було поінформовано, що державним службовцям, які тривалий час (10 років та більше) сплачували страхові внески у підвищеному розмірі як компенсацію збережено право на призначення пенсії державного службовця.

Водночас з метою забезпечення права громадян-пенсіонерів з числа державних службовців на належне пенсійне забезпечення, враховуючи надходження численних звернень від зазначеної категорії громадян до Уповноваженого, керуючись ст. 101 Конституції України, ст. 17, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", відповідне звернення було направлено і до Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Це звернення за відповідним дорученням Секретаріату Кабінету Міністрів України було розглянуто Міністерством соціальної політики України. За результатами його розгляду Мінсоцполітики не підтримано запропонованих Уповноваженим пропозицій, натомість поінформовано про те, що державна політика у сфері пенсійного страхування спрямована на запровадження єдиних підходів у нарахуванні пенсій пенсіонерам усіх категорій, що знайшли своє відображення в розробленому Мінсоцполітики України проекті Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій" (реєстр. № 6614 від 22.06.2017 р.), який 03.10.2017 р. Верховною Радою України прийнято як Закон України та підписано Президентом України.

Додатково повідомляємо, що в Секретаріаті Уповноваженого з прав людини було опрацьовано зазначений законопроект.

До Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення були направлені відповідні зауваження та пропозиції Уповноваженого до зазначеного законопроекту, у т.ч. й відносно правового регулювання питання пенсійного забезпечення пенсіонерів з числа державних службовців, однак, на жаль, зазначені пропозиції залишилися без належного реагування.

Разом з тим, запевняємо Вас, що наведені у Вашому зверненні аргументи щодо необхідності урегулювання окресленого вище питання будуть враховуватись у діяльності Уповноваженого з прав людини у спосіб та відповідно до повноважень, визначених Законом України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини".

З повагою
Представник Уповноваженого з питань
дотримання соціально-економічних
та гуманітарних прав

Д.О. Лях

